

"2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Devletin temel amaç ve görevleri" başlıklı 5. maddesinde; "Devletin temel amaç ve görevleri, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır." hükmüne,

"Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10. maddesinde; "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (Ek fıkra: 7/5/2004-5170/1 md.) Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. (Ek cümle: 7/5/2010-5982/1 md.) Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz. (Ek fıkra: 7/5/2010-5982/1 md.) Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde (...) [9] kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar. " hükmüne,

"Genel ilkeler" başlıklı 128. maddesinde; "Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür. Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir. (Ek cümle: 7/5/2010-5982/12 md.) Ancak, mali ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümleri saklıdır. Üst kademe yöneticilerinin yetiştirilme usul ve esasları, kanunla özel olarak düzenlenir." hükmüne yer verilmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 'Zamanaşımı' başlıklı 127. maddesinde; "Bu Kanunun 125. maddesinde sayılan fiil ve halleri işleyenler hakkında, bu fiil ve hallerin işlendiğinin öğrenildiği tarihten itibaren; a) Uyarma, kınama, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezalarında bir ay içinde disiplin soruşturmasına, b) Memurluktan çıkarma cezasında altı ay içinde disiplin kovuşturmasına, başlanmadığı takdirde disiplin cezası verme yetkisi zamanaşımına uğrar. Disiplin cezasını gerektiren fiil ve hallerin işlendiği tarihten itibaren nihayet iki yıl içinde disiplin cezası verilmediği takdirde ceza verme yetkisi zamanaşımına uğrar." hükmüne yer verilmiştir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 'Kararların sonuçları' başlıklı 28. maddesinde; "Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur. Bu süre hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz günü geçemez." hükmü yer almaktadır.

31/1/2018 tarihli ve 7068 sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanun'un 29. maddesinin (4) numaralı fıkrasında; "(İptal fıkra: Anayasa Mahkemesinin 9/3/2023 Tarihli ve E: 2023/5, K: 2023/45 Sayılı Kararı ile.) (Yeniden Düzenleme:21/11/2024-7533/40 md.) Fiilin hatalı olarak vasıflandırıldığı veya düzeltilebilir bir şekil noksanlığı bulunduğu gerekçeleriyle disiplin cezasının mahkeme tarafından iptal edilmesi durumunda, kararın kesinleştiği tarihteki yetkili

disiplin kurulu veya disiplin amiri, kararın tebliğinden itibaren altı ay içinde ceza verme yetki ve sorumluluğu kapsamında yeniden değerlendirme yapar.

" hükmüne yer verilmiştir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 'Zamanaşımı' başlıklı 53/C maddesinde; "Disiplin cezasının yargı kararıyla iptal edilmesi hâlinde, kararın idareye ulaştığı tarihten itibaren kalan disiplin ceza zamanaşımı süresi içerisinde, zamanaşımı süresinin dolması veya üç aydan daha az süre kalması hâlinde en geç üç ay içerisinde karar gerekçesi dikkate alınarak yeniden disiplin cezası tesis edilebilir.

" hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 7068 sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanun'un, ilgili idarelerce tesis edilen disiplin cezasının mahkeme kararıyla iptal edilmesi üzerine yeniden bir disiplin cezası tesis edilmesine dair bir düzenleme yaparak, belirli süreler içerisinde yeniden disiplin cezasının düzenlenmesine imkan tanıdığı görülmektedir.

Nitekim, 7068 sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanun'un 29. maddesinin (4) numaralı fıkrasında yer alan; "Fiilin hatalı olarak vasıflandırıldığı veya düzeltilebilir bir şekil noksanlığı bulunduğu gerekçeleriyle disiplin cezasının mahkeme tarafından iptal edilmesi durumunda, kararın kesinleştiği tarihteki yetkili disiplin kurulu veya disiplin amiri, kararın tebliğinden itibaren ceza verme yetki ve sorumluluğu kapsamında yeniden değerlendirme yapar." hüküm Anayasa Mahkemesi'nin 09/03/2023 tarihli ve E: 2023/5, K: 2023/45 sayılı Kararı ile, 'söz konusu hükümde yer alan makul süre kavramının yoruma açık olduğu gerekçesiyle iptal edilmiş olup, bu iptal kararı üzerine hüküm yeniden düzenlenerek belirli bir süre belirtilmek suretiyle son halini almış olduğu anlaşılmaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda ise, Mahkemelerin iptal kararları üzerine yeniden işlem tesis edilmesine olanak tanıyan herhangi bir düzenlemenin yer almadığı görülmekle birlikte, bu hususun uygulanmasına bakıldığında birçok farklı şekilde yorumun yapıldığı ve farklı uygulamaların olduğu görülmektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamında, Mahkemelerin iptal kararları üzerine idarelerce yeniden disiplin cezası işleminin tesis edilmesine ilişkin Bölge İdare Mahkemeleri kararlarına bakıldığında;

Erzurum Bölge İdare Mahkemesi 4. İdari Dava Dairesi'nin 19/12/2023 tarihli ve E:2021/2287, K:2023/1116 sayılı kararında; "Zira; 657 sayılı Kanunun 127. maddesinde iki yıllık zamanaşımı süresinin nihai süre olduğu, yani her halükarda iki yıl içinde ceza verilmesi gerektiği belirtilmiş olup, fiil hakkında verilmiş disiplin cezalarına ilişkin önceden tesis edilen başka işlemlere karşı açılan davaların süreyi durduracağı v.b. gibi, zamanaşımının durması, kesilmesi gibi hususlarda herhangi bir düzenleme getirilmemiştir. 657 sayılı Kanun haricindeki kanun veya dengi ya da daha üst herhangi bir mevzuatımızda da 657 sayılı Kanunun 127. maddesinde düzenlenen iki yıllık zamanaşımı süresi ile ilgili olarak sürenin durması, kesilmesi v.b. gibi herhangi bir özel düzenleme yer almamıştır.

Konu hakkında önceden tesis edilen bir işlem hakkında işleyen yargısal sürecin bulunduğu, bu süreç sonucunda makul bir süre içinde yeniden işlem tesis edilebileceğini söylemek de mümkün değildir. Zira, 657 sayılı Kanun "makul süre" gibi bir düzenleme içermemiştir. Kaldı ki, makul süre kavramı kişiden kişiye değişir. Kimine göre makul olan süre kimine göre makul olmayabilir. Diğer yandan; başka kanunların bu yönde öngördüğü düzenlemelerin bulunması, başka kanunların bu düzenlemelerinin kıyasen 657 sayılı Kanunun 127. maddesinde belirtilen iki yıllık zamanaşımı süresine uygulanması sonucunu doğurmaz. Zira, yukarıda da belirtildiği üzere, zamanaşımı süreleri hak dürüşücü süreler olup, bu sürelerin kıyasen kısaltılması ya da genişletilmesi mümkün değildir. Esasen, başka kanunlarda zamanaşımının durması, kesilmesi gibi konularda özel düzenlemeler bulunduğu halde 657 sayılı Kanunda buna ilişkin düzenlemelerin bulunmaması hali kıyası değil, tam aksine, Kanun Koyucunun 657 sayılı Kanunda buna ilişkin özel bir iradesinin bulunmadığını, diğer bir deyişle, 657 sayılı Kanunun 127. maddesinde öngördüğü 2 yıllık sürenin nihai, yani her şart ve halde uygulanması gereken süre olduğunu ortaya koyar." ibarelerine yer vermek suretiyle, olay tarihinden itibaren mevzuatta öngörülen 2 yıllık zamanaşımı süresi haricinde yeniden işlem tesis edilmesine olanak sağlayan bir düzenlemenin Kanun'da yer almadığı gerekçesiyle, Mahkemenin iptal kararı üzerine tesis edilen disiplin cezasına dair işlemin iptaline karar verilmiştir.

İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 2. İdari Dava Dairesi'nin 20/12/2023 tarihli ve E:2022/3076, K:2023/3471 sayılı kararında; "Devlet memurları hakkında verilen disiplin cezalarının mahkemelerce, ilgili hakkında yeniden disiplin cezası işlemi tesisini mümkün kılan gerekçelerle iptal edilmesi hallerinde, karar gereğinin yerine getirilmesine yönelik icrai işlemlere 2577 sayılı Yasa'nın 28. maddesinde düzenlenen otuz günlük süre içinde başlanarak makul sürede ilgili hakkındaki disiplin sürecinin tamamlanması gerektiği hususunda tereddüt bulunmamakta olup, aksi durum 657 sayılı Yasa'nın 127. maddesinde yer verilen zamanaşımı hükümlerinin getiriliş amacına aykırı olacaktır. Bu durumda, mahkeme kararları gereğinin kararın idareye tebliğinden itibaren en geç otuz gün içinde yerine getirilmesinin zorunlu bulunması yanında memurların sürekli disiplin soruşturması/cezası tehdidi altında kalmalarının önlenmesi amacıyla 657 sayılı Yasa'da düzenlenen zamanaşımı süreleri göz önünde bulundurulduğunda, Muğla 1. İdare Mahkemesinin 28.02.2020 tarih ve E:2019/458, K:2020/240 sayılı "iptal" kararının davalı idareye tebliğinin üzerinden bir yılı aşkın süre geçtikten sonra davacı hakkında yeniden soruşturmaya başlanarak tesis edilen dava konusu işlemde hukuka uygunluk bulunmamaktadır." ibarelerine yer vermek suretiyle, 2577 sayılı Kanun kapsamında 30 gün içerisinde disiplin cezasının tesisine ilişkin işlemlere başlanılmış olmasının uygun olduğu, ancak işlemlere başlanması sonrasında 1 yıl içerisinde disiplin cezasının tesis edilmesinin makul bir süre olarak yorumlanamayacağı gerekçesiyle, dava konusu disiplin cezası işleminin iptaline karar verilmiştir.

Bursa Bölge İdare Mahkemesi 4. İdari Dava Dairesi'nin ise 16/05/2023 tarihli ve E:2022/1132, K:2023/1078 sayılı kararıyla Bursa 2.İdare Mahkemesi'nin 31/12/2021 tarihli ve E:2021/870, K:2021/1218 sayılı davanın reddine ilişkin kararının onamış olup, söz konusu kararda; "Öte yandan, zamanaşımı sürelerinin hesabında disiplin cezası verildikten sonraki itiraz süreci veya onay süreci (disiplin cezasının idari anlamda kesinleşme süreci) dikkate alınmayacağı gibi, idari yargıda dava açılması halinde, yargılama sürecinde geçen süreler ile iptal kararı verilmesi halinde kararın gerekçesi idareye yeni bir disiplin işlemi yapma yetkisi tanıyor ise idarenin yeni bir disiplin işlemi tesis etmesi aşamasında söz konusu zamanaşımı sürelerinin artık öne sürülemeyeceği açıktır. Diğer bir deyişle 657 sayılı Yasa'nın 127. maddesindeki zamanaşımı düzenlemesinin, idare tarafından ilk defa disiplin işlemi tesis edilmesi aşamasında göz önüne alınacak bir müessese olduğu ve ilgili hakkında bu süreler

içinde bir disiplin cezası verilmekle birlikte hükmünü doğuracağı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, disiplin cezalarına karşı idari yargıda açılan davalarda verilen iptal kararlarının gerekçesinin, idareye ilgili hakkında başka bir disiplin işlemi tesis etme olanağı tanınması halinde, 2577 sayılı Yasa'nın 28/1. maddesi uyarınca Yargı kararının gereğini yerine getirmekle yükümlü olan idarenin, zaman geçirmeksizin harekete geçerek makul süreler içinde işlem tesis etmeleri gerektiği, buna karşılık yargı kararının gereğini yerine getirirken 657 sayılı Yasa'nın 127/2. maddesi hükmünün ilgilinin sürekli ceza tehdidi altında bırakılmasını önleme fonksiyonu gereği, kararın idarelerine tebliğ edildiği tarihten itibaren her halükarda 2 yıl zarfında disiplin işlemlerini sonuçlandırmaları gerektiği açıktır." ibarelerine yer vermek suretiyle, 2577 sayılı Kanun kapsamında 30 gün içerisinde disiplin cezasının tesisine ilişkin işlemlere başlanılmış olmasının uygun olduğu, ayrıca mevzuat hükmünde yer alan 2 yıllık zamanaşımına ilişkin öngörülen sürenin Mahkemenin iptal kararının davalı idarelere tebliğinden itibaren işlem tesis edilmesine kadar geçen süre açısından da uygulanması gerektiğinden, 30 gün içerisinde disiplin cezası işleminin tesisine ilişkin işlemlere başlanılmış olması ve devamında Mahkeme kararının idareye tebliğinden itibaren 2 yıl içerisinde disiplin cezasının tesis edilmiş olması durumunda disiplin cezasının zamanaşımına uğramayacağına karar vermiştir.

Dava konusu olaya anılan hükümler açısından bakıldığında, dava konusu disiplin suçunun işlendiği tarih aralığı olarak, 03/08/2019-04/11/2020 tarihlerinin gösterildiği, işlendiği iddia edilen disiplin suçuna ilişkin ilk disiplin cezası işleminin 06/07/2022 tarihinde tesis edildiği, bu işleme karşı açılan davada, Mahkememizce verilen iptal kararının davalı idareye 24/01/2024 tarihinde tebliğ edilmesi üzerine davalı idarece 12/02/2024 tarihinde davacının savunması alınarak 07/06/2024 tarihinde dava konusu disiplin cezasının tesis edildiği görülmektedir.

Yukarıda bahsedilen Bölge İdare Mahkemesi kararları doğrultusunda, dava konusu olayın yorumlanmasında, olay tarihinden itibaren 2 yıllık zamanaşımı süresinin geçmiş olması nedeniyle her durumda disiplin cezasının yeniden tesis edilemeyeceği yönünde karar verilebileceği gibi, mahkememizce verilen iptal kararının davalı idareye 24/01/2024 tarihinde tebliğ edilmesi üzerine 12/02/2024 tarihinde davacının savunması alındığından, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28. maddesinde öngörülen süre olan 30 gün içinde mahkeme kararının uygulanmasına yönelik işlemlere başlandığı görüldüğünden, disiplin cezasının verilme tarihine ilişkin makul süre değerlendirmesi yapılarak, Mahkememizin iptal kararı üzerine yaklaşık 5 ay içerisinde tesis edilen kararın makul olduğuna veya makul olmadığına dair bir karar verilebileceği gibi, aynı zamanda 30 gün olarak öngörülen süre içerisinde işlem tesis edildikten sonra, mahkemenin iptal kararının tebliğinden itibaren 2 yıllık ceza zamanaşımı süresi içerisinde de disiplin cezasının verildiği öngörülerek bir karar verilebileceği de görülmektedir.

Bu durumda, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda, Mahkemelerin disiplin cezasını iptal kararı üzerine, idarelerce hangi süre içerisinde yeniden bir disiplin cezası tesis edilebileceği noktasında farklı kararların olduğu, Kanunda bu duruma ilişkin herhangi bir düzenlemenin bulunmamasının uygulamada eşitsizlik oluşturduğu anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak, dava konusu işlemin dayanağını oluşturan 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Zamanaşımı" başlıklı 127. maddesi hükmünün, Anayasa'nın 128. maddesinde, kamu hizmetinin memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütüleceğine ilişkin düzenlemenin yer aldığı, kamu görevini yürüten diğer meslek gruplarından disiplin yönünden (7068 ve 2547 sayılı Kanun'a tabi olanlar) ile 657 sayılı yasaya tabi olan memurlar arasında

Anayasanın 10. maddesinde yer alan Eşitlik ilkesine aykırı olarak, Mahkeme kararlarıyla disiplin cezalarının iptal edilmesi üzerine yeniden disiplin cezası tesis edilmesine dair herhangi bir düzenleme içermemesi nedeniyle, uygulamada eşitsizlik yaratarak 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanun'un 28. maddesi ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 127. maddesinin farklı olarak uygulanmasına sebebiyet verdiği anlaşıldığından, eksik düzenlemenin yer aldığı anılan 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 127. maddesinin Anayasanın yukarıda yer alan ilgili hükmüne aykırılık teşkil ettiği görüşüyle Anayasa Mahkemesi'ne başvurulması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 127. maddesi hükmünün idarelerce tesis edilen disiplin cezalarının Mahkeme kararlarıyla iptali üzerine yeniden disiplin cezası tesis edilmesinde zamanaşımının uygulanmasına ilişkin herhangi bir düzenlemenin yer almaması nedeniyle eksik düzenleme içerdiği, Mahkemelerce iptal edilen disiplin cezalarının yeniden tesis edilmesine dair hüküm ihdas edilmediği, bu bakımdan Kanunun uygulanması noktasında Anayasanın 10. maddesine aykırılık oluşturduğu düşüncesi ile iptal için Anayasa Mahkemesine gidilmesine, dava dosyasının tüm ekleriyle birlikte oluşturulacak suretinin Anayasa Mahkemesi'ne sunulmasına, iş bu karar ile dosya suretinin Anayasa Mahkemesi'ne ulaşmasından itibaren 5 ay süre ile karar verilinceye kadar davanın bekletilmesine, beş ay içerisinde karar verilmez ise davanın mevcut mevzuata göre sonuçlandırılmasına, 27/12/2024 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.”